

Informe per als concursos d'arquitectura amb intervenció de jurat

Descripció del projecte. S'han de destacar les innovacions i aportacions a l'avanç del coneixement que incorpora el projecte. Es poden incorporar memòries, plànols, fotografies, esbossos, etc. També l'adreça web si s'ha penjat més informació sobre el projecte a la web.

FENT BARRI

El present avantprojecte està plantejat amb la voluntat de fer compatible el compliment rigorós de tots els **requeriments del programa de necessitats funcionals** que se'n ha proposat amb la finalitat de que l'actuació estigui vertebrada per un diàleg a tres veus entre l'arquitectura, la història i la ciutat.

La seva imatge actual està definida per la presència simultània de dos construccions: la del propi Teatre Arnau –que presenta un estat de degradació progressiva dels seus elements constructius i decoratius– i, adossada amb aquest, la de l'antic Cafè Arnau –que es troba en una situació de deteriorament pràcticament irreversible–. **Des del punt de vista urbà**, amb la proposta que s'acompanya la imatge del nou equipament, ve a constituir una de cortina urbana permeable amb l'entorn existent, amb una presència més sòbria i continua vers la plaça de Raquel Meller i cercant una major transparència, obertura i relacions visuals vers el parc de Sant Pau del Camp.

La present proposta es **planteja recuperar al màxim els valors originals de l'antic Teatre Arnau** com a herència patrimonial del nou equipament i en conseqüència es tracta de donar el major protagonisme a la seva façana una vegada restaurada i posada en valor. Per emfasitzar-ho, **el nou edifici annex** optarà per contenir la seva volumetria mantenint la relació d'edifici menor, com històricament ja passava amb el cafè Arnau, alhora que la seva façana donarà un pas enrere per tal de cedir el protagonisme i amb un gest d'abraçada, convidar al barri a participar d'aquest espai.

Cal fer notar que per tal d'afavorir que el diàleg de l'arquitectura amb les dades històriques sigui fluït i no es pugui veure minvat ni condicionat substancialment per l'aplicació d'unes **normatives** actuals cada vegada més restrictives i atès que la present proposta preveu l'aplicació de totes aquelles normes que siguin d'obligat compliment per aquesta restauració, el projecte preveu fer-ho de forma rigorosa i imaginativa a l'hora gràcies al disseny.

Generalitats relatives al Teatre La proposta s'ha redactat amb la voluntat de recuperar l'esperit i els detalls constructius i decoratius concrets del teatre de barraca de 1903 que fou originalment el Teatre Arnau. En conseqüència **es restaurarà la seva façana inicial** amb el característic remat esglaonat coronat pel vano afegit el 1930 i amb les dues fileres de finestres originals (4 + 6).

La intervenció al cos del Teatre mantindrà i restaurarà la boca d'escena i l'estructura de pilars de fusta i encavallades originals, recuperant les estructures i tancaments del contenidor original i la norma de ferradura del primer pis. Però atès que aquestes estan per sota dels requeriments de la normativa actual, per tal de poder mantenir la seva imatge genuïna i satisfer les exigències de seguretat estructurals i de foc, els pilars de fusta s'alliberaran d'aquelles funcions estructurals que superin els límits que poden admetre en funció de les seves característiques formals i s'integraran amb una **estructura interna complementària**.

Així mateix aquesta solució estructural de caire general permetrà penjar l'amfiteatre que defineix la ferradura característica i eliminar els dos pilars metàl·lics que es van col·locar a la reforma de 1915. La proposta també preveu conservar l'antic foyers del 1911 pel seu valor espacial i per la seva posició, central i tangencial alhora, cosa que el dota d'una gran polivalència d'usos i amb aquesta finalitat al present projecte apareixerà reconvertida en l'àmbit que s'ha nomenat com a Sala Petita.

Generalitats relatives a l'edifici annex L'edifici annex es proposa substituir-lo per un altre de **nova construcció**. De la mateixa manera que la seva façana dona un pas enrere respecte la del nou Teatre Arnau per emfasitzar-la, també s'ha optat per reduir la volumetria proposada al concurs per tal de recuperar la relació entre ambdues edificacions.

Aquesta idea de **referent a una nova barraca** serà el tema matriu d'aquest edifici i es configurarà mitjançant una sèrie de ressons que tractaran d'establir el diàleg amb el Teatre, la coberta formada a base d'encavallades buscant la llum, la galeria bombada que surt cap a l'Ateneu-Bar a la manera d'una passera penjant, la façana onejant –que ve a ser una abstracció de la sèrie de telons i cortinatges aptes per a obrir l'escenari urbà–, o la pròpia materialitat adoptada per a fer de la nova barraca **una extensió de la sèrie de cobertes de caràcter industrial que intenten completar la memòria urbana del teatre original**. I òbviament de les pròpies visuals interiors.

Paper nodal de l'edifici Annex

Un dels grans reptes que s'han assolit al projecte ha estat el de configurar les relacions que es poguessin generar entre l'Ateneu, el Teatre i el Centre d'Interpretació del Paral·lel i d'aquests amb l'espai públic de l'entorn. El nou edifici annex al Teatre tindrà dues funcions immediates: la de Bar-terrassa de l'Ateneu i de **vestíbul per al Teatre i pel Centre d'Interpretació del Paral·lel** i una tercera consistent en acollir una part –o parts– de les exposicions d'aquest.

Precisament l'interès de la proposta arquitectònica rau en el **tractament del límit i del recorregut**, permetent que en cadascuna de les situacions el límit pugui ésser tan difús com interressi o perfectament definit quan convingui. Es així com gràcies a la flexibilització que aporta aquesta proposta projectual cada espai té el potencial de poder funcionar independentment o en conjunt.

La relació del nou cos Annex amb la plaça Raquel Meller serveix per a situar dins de l'espai urbà l'accés a les diferents activitats de l'equipament, actuant com a punt d'atracció i porta d'entrada, i a la vegada servint com a difusor d'aquest cap a l'exterior. La concavitat de l'entrega entre ambdós edificis, que s'ha resolt incorporant un tancament corredís de grans proporcions, determina una comunicació recíproca i fluida entre l'entorn urbà i el veïnat amb l'equipament. I a la vegada afavoreix i possibilita la extensió de les activitats internes a l'espai públic, implicant tant la plaça de Raquel Meller com la vinculació amb els jardins de Sant Pau del Camp, reconfigurant l'arbrat i el disseny d'aquests àmbits per tal d'estrènyer els vincles formals entre ambdós i afavorir l'extensió i interacció de determinades activitats.

Funcionament general Els **accessos pel públic** estan concentrats a la façana principal del Cos Annex, al punt on aquesta es troba amb el sortint de la façana lateral del cos del teatre. A l'**accés secundari** (per a els proveïdors i la gent de teatre) s'hi entra des del passadís que separa la façana posterior a nivell sot de l'equipament de la façana de la finca que li es confrontant per la part de darrera. En aquest mateix passatge a nivell planta baixa, s'ha previst una **gran obertura** a l'alçada de l'escenari, que servirà com a moll de càrrega i descarrega per equipaments i utilitatges de grans dimensions.

Les **circulacions interiors** el conjunt de l'equipament estan concebudes de manera unitària i s'organitzen mitjançant dos **nuclis de comunicacions verticals** on estan concentrats els ascensors i les escales generals. Un tercer nucli seria específic de l'àmbit de la caixa escènica.

Els serveis estan concentrats i situats estratègicament de manera que amb uns punts mínims de servei i el consegüent estalvi de superfícies es puguin complir les dotacions requerides segons les normatives per a cadascuna de les activitats. Alguns d'aquests nuclis podran servir a més d'un espai, adaptant-se a l'ús en diferents horaris tot mantenint els deguts controls de seguretat.

La **Administració** serà un espai d'oficina situat en l'extrem més interior de la primera planta del Cos Annex, tindrà accés des de l'accés secundari però podrà comunicar-se així mateix amb els espais interiors de conjunt.

Estructura i fonamentació

L'estructura s'ha plantejat oculta i capaç d'adaptar-se als acabats actuals, permetent que la lectura de la sala es mantingui en un futur. Es proposa una nova estructura oculta complementària formada per vuit pilars superiorment lligats mitjançant dues bigues tipus Vierendel. (ver diagrama) La fonamentació dels nous pilars es resoldrà mitjançant micropilons sobre sabates de formigó armat.

A les zones on està previst que es realitzin excavacions per a formar subterranis serà necessària la formació de murs de contenció, que es formaran a partir de barreres de micropilons, les quals hauran de ser entibades provisionalment, per contenir les empentes de la construcció contigua a l'escenari, on no existeix cap soterrani.

Instal·lacions i eficiència energètica

El projecte preveu la **reducció del consum d'energia** des de la pròpia arquitectura, mitjançant la utilització de sistemes passius d'estalvi energètic. S'aprofitaran les obertures laterals de la coberta generant una circulació d'aire fred i calent a l'estiu, que permeti reduir la temperatura interna de l'edifici; aquesta operació comportarà un estalvi energètic a l'hora de refrigerar novament l'edifici. Pel que fa a l'edifici annex, s'ha previst un sistema de façana de doble pell –*free cooling*– que permet la ventilació natural i la dissipació de la calor a l'estiu i del fred a l'hivern. També s'ha incorporat un lucernari a la segona planta, que a més a més d'afavorir la il·luminació permet generar així mateix una circulació natural d'aire fred. Tenint en compte que pel tipus de programa on les carregues de calor són importants degut a la concentració important d'usuaris en combinació amb la producció escènica, serà

necessari en situacions puntuals la incorporació de sistemes mecànics.
 En aquets casos, per tal d'optimitzar la **demanda energètica i la producció eficient**, es proposa que s'utilitzin instal·lacions d'alt rendiment i s'instal·li un sistema de control central, tipus BMS (*Building Management Building*) que integri tots els sistemes –il·luminació, climatització, qualitat de l'aire, consums, etc.– i que permeti programar totes les estàncies de forma individualitzada. Això facilita el seu funcionament i optimitza el consum energètic.

S'adjunten panells

Altres consideracions que vulgueu aportar i que facilitin la valoració del projecte

Dades sobre el concurs

Nom del concurs / Objecte	Concurs de projectes restringit per la redacció del projecte i direcció de les obres de rehabilitació i adequació del Teatre Arnau
Organisme que convoca el concurs	BIMSA
Caràcter del concurs	D'avantprojectes
Tipus de procediment	Restringit (per invitació)
Composició del jurat	Nacional
Naturalesa del jurat	Extern a l'organisme convocant
Crida	Nacional
Resultat del concurs	Finalista
Data de resolució del concurs	27/02/2018

Dades sobre el projecte

Nom del projecte presentat / Lema	FENT BARRI
Autor/Autors UPC	Hector Mendoza Ramirez, Mara Partida
Altres autors	José Emilio Hernández Cros y Mónica Farran Astica